

Charakteristika vyučovacího předmětu: Deskriptivní geometrie

Předmět Deskriptivní geometrie je volitelným předmětem pro žáky čtyřletého i osmiletého cyklu studia, je vhodnou přípravou ke studiu na vysokých školách technického zaměření, zejm. pro studium architektury, stavebnictví a strojírenství.

Vyučuje se ve třetím a čtvrtém ročníku (příp. v septimě a oktávě) s dvouhodinovou týdenní dotací. Absolvování obou ročníků výuky je nutnou podmínkou pro zájemce o maturitní zkoušku z předmětu Deskriptivní geometrie.

Cílem výuky je rozvíjet prostorovou představivost žáků a při použití různých zobrazovacích metod vést žáky k pečlivému a přesnému řešení konstrukčních úloh. Důraz při řešení se klade na rozbor a přesné zdůvodnění jednotlivých kroků za použití správné terminologie a znalostí ze stereometrie.

Jedním z výstupů předmětu jsou grafické práce – jak školní, tak i domácí (rysy).

Vyučovací předmět: Deskriptivní geometrie

Ročník: třetí, septima

Školní výstup	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> Žák rozliší druhy promítání. Užije vlastností rovnoběžného promítání při konstrukcích. Zobrazí bod určený souřadnicemi, určí jeho polohu vzhledem k průmětnám.	Druhy promítání <ul style="list-style-type: none"> středové a rovnoběžné promítání vlastnosti rovnoběžného promítání soustava souřadnic v prostoru
<ul style="list-style-type: none"> Zobrazí bod, přímku, určí její stopníky, určí skutečnou velikost úsečky. Rozhodne o vzájemné poloze dvou přímek. Řeší úlohy o rovině, užije hlavních a spádových přímek. Sklopením zjistí odchylky. Zobrazí útvar v osové afinitě. Zobrazí útvar v obecné rovině, určí jeho skutečnou velikost. Sestrojí průsečnici dvou rovin. Najde průsečík přímky s rovinou, rozhodne o viditelnosti pomocí krycích bodů. Určí vzdálenost bodu od roviny. Řeší úlohy užitím třetí průmětny.	Mongeovo promítání (MP) <ul style="list-style-type: none"> zobrazení bodu, přímky, stopník, sklápění dvojice přímek, vzájemná poloha zobrazení roviny, hlavní a spádové přímky odchylka přímky (roviny) od průmětny osová afinita otočení roviny dvě roviny, jejich průsečnice průsek a zásek trojúhelníků přímka a rovina, krycí přímka, krycí body přímka kolmá k rovině, rovina kolmá k přímce, vzdálenosti třetí průmětna
<ul style="list-style-type: none"> Zná princip metody. Zobrazí bod, přímku. Určí vzájemnou polohu přímek. Zobrazí rovinu, body a přímky v rovině.	Pravoúhlá axonometrie (PA) <ul style="list-style-type: none"> axonometrický trojúhelník, axonometrický osový kříž, redukce jednotek zobrazení bodu, přímky dvojice přímek, vzájemná poloha zobrazení roviny, hlavní přímky

<ul style="list-style-type: none"> • Určí průsečnici rovin. • Sestrojí průsečík přímky s rovinou. 	<ul style="list-style-type: none"> • dvě roviny, průsečnice • přímka a rovina, krycí přímka, krycí body
<ul style="list-style-type: none"> • Zobrazí hranol i jehlan s podstavou v dané rovině (MP), příp. v průmětně (PA). • Užije vlastností středové kolineace. • Sestrojí řez na hranatých tělesech. • Rozloží povrch seříznutého tělesa do roviny. • Určí průnik tělesa a přímky. 	Hranoly a jehlany <ul style="list-style-type: none"> • hranolový prostor, hranol • jehlanový prostor, jehlan • zobrazení hranolu a jehlanu v MP i PA • středová kolineace • rovinné řezy na hranolech a jehlanech v MP i PA • síť hranolu a jehlanu (i seříznutých) • průnik hranolu (jehlanu) a přímky
<ul style="list-style-type: none"> • Užívá vlastností úběžníků a úběžnic v kolineaci. 	Rozšiřující učivo <ul style="list-style-type: none"> • rozšířená Euklidovská rovina a prostor, úběžník, úběžnice

Vyučovací předmět: Deskriptivní geometrie

Ročník: čtvrtý, oktáva

Školní výstup	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> • Sestrojí kuželosečky podle ohniskové definice, s užitím oskulačních kružnic, užívá proužkovou a Rytzovu konstrukci elipsy. • Používá vlastností tečen kuželoseček. • Sestrojí kuželosečku ze zadaných prvků. 	Kuželosečky <ul style="list-style-type: none"> • elipsa, hyperbola, parabola • tečna kuželosečky • konstrukční úlohy s kuželosečkami
<ul style="list-style-type: none"> • Sestrojí kružnici v dané rovině (MP), v průmětně (PA). • Zobrazí válec a kužel s podstavou v dané rovině (MP), v průmětně (PA). • Zobrazí kulovou plochu danou význačnými prvky (MP). • Sestrojí řezy na válci, kuželi a kouli (MP). • Rozvine síť seříznutého válce a kužele do roviny (MP). • Najde společné body přímky a tělesa (MP). 	Válec, kužel, koule <ul style="list-style-type: none"> • zobrazení kružnice • válcový prostor, válec • kuželový prostor, kužel • koule, kulová plocha • rotační tělesa • zobrazení válce, kužele, koule • řezy na válci, kuželi, kouli • síť válce a kužele (i seříznutých) • průnik tělesa a přímky

- Sestrojí obraz kružnice v kolineaci.
- Zobrazí bod, přímku, určí její stopník, stupňuje přímku.
- Určí vzájemnou polohu přímek.
- Zobrazí rovinu, body a přímky v rovině.
- Sklopením zjistí odchylku.
- Zobrazí útvar v obecné rovině, určí jeho skutečnou velikost.
- Sestrojí průsečnici rovin.
- Určí průsečík přímky s rovinou, rozhodne o viditelnosti pomocí krycích bodů.
- Rozliší zásek a průsek trojúhelníků.
- Zjistí vzdálenost bodu od roviny.
- Zobrazí jednoduchá tělesa.
- Zastřeší daný půdorys.

Rozšiřující učivo

- obraz kružnice v kolineaci

Kótované promítání

- zobrazení bodu, přímky, stopník, sklápění
- dvojice přímek, vzájemná poloha
- zobrazení roviny, hlavní a spádové přímky
- odchylka přímky, roviny od průmětny
- otočení roviny
- dvě roviny, průsečnice
- přímka a rovina, krycí přímka
- průsek a zásek trojúhelníků
- přímka kolmá k rovině
- zobrazení některých těles
- teoretické řešení střech